Podwyżka kwoty wolnej na koszt państwa

Kategoria: Sejm, Senat i Prezydent
Opublikowano: czwartek, 11, luty 2016 23:00
Sylwia Cyrankiewicz-Gortyńska
Odsłony: 1886

Podniesienie kwoty wolnej od podatku i zwiększenie procentowych udziałów wpływów podatkowych przynależnych JST, w tym do 13,6% dla powiatów to założenia projektu nowelizacji ustawy o PIT i dochodach jst przedstawionych przez Nowoczesną.

10 lutego br. do Sejmu wpłynął projekt ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego autorstwa posłów Nowoczesnej. Dotyczy on podwyższenia kwoty zmniejszającej podatek dochodowy od osób fizycznych czyli tzw. kwoty wolnej, do poziomu zapewniającego zwolnienie z podatku dochodów pozwalających na minimum egzystencji. Można się z nim zapoznać tutaj.

Nowelizacja ma na celu realizację wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 28 października 2015 r. (sygn. akt K 21/14), w którym to Trybunał orzekł, że ustawa o PIT w zakresie, w jakim nie przewiduje mechanizmu korygowania kwoty zmniejszającej podatek, gwarantującego co najmniej minimum egzystencji, jest niezgodna z Konstytucją i traci w tym zakresie moc obowiązującą z dniem 30 listopada 2016 r.

Jednocześnie, podniesienie wysokości kwoty wolnej zmniejsza wpływy podatkowe nie tylko do budżetu państwa, ale również do budżetu jednostek samorządu terytorialnego (JST). Dlatego niezbędne jest uwzględnienie finansowania JST na poziomie umożliwiającym im realizację dotychczasowych zadań.

Nowoczesna proponuje uzależnienie kwoty wolnej od podatku od wielokrotności kwoty minimum socjalnego publikowanego corocznie przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych. Kwota wolna od opodatkowania miałaby odpowiadać piętnastokrotności kwoty minimum socjalnego publikowanego przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych na dany rok. Dla danych za 2014 r. tak wyliczona kwota wolna wynosiłaby 8161 zł 35 gr.

Dodatkowo w projekcie ustawy przewidziano obowiązek ogłaszania przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych o wysokości kwoty zmniejszającej podatek.

- *Proponowane zmiany w wysokości kwoty wolnej spowodowałyby również spadek dochodów JST o około 9 mld zł, najsilniej odczuwalne w budżetach gmin i powiatów (odpowiednio ok. 6,8 mld i 1,86 mld utraconych dochodów), w stosunkowo niewielkim stopniu – w województwach (oczekiwany spadek dochodów o 0,29 mld zł). Co więcej, JST w mniejszym stopniu skorzystałyby z efektu popytowego, wywołanego obniżką podatku – przychody z VAT stanowią w całości dochód budżetu państwa, a przychody z CIT w niewielkiej części zasilają budżety gmin i powiatów (udział wpływów z CIT przypadający gminom – 6,71%, powiatom – 1,4%)* – czytamy w uzasadnieniu.

Nowoczesna ocenia, że można oczekiwać niewielkiego spadku wydatków gmin z tytułu pomocy społecznej (ponieważ po spadku podatków część obecnych odbiorców pomocy przekroczy kryteria dochodowe uprawniające do jej uzyskania), ale efekt ten będzie marginalny.

Uwzględniając wpływ projektowanych zmian w ustawie o PIT na finanse JST, proponowana ustawa zakłada jednocześnie zmiany w ustawie o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, mające na celu zrównanie ich dochodów po wprowadzeniu zmian z realnymi dochodami uzyskanymi w 2013 r. (rok stanowiący punkt odniesienia wybrano ze względu na dostępność danych oraz niewielkie różnice w wysokości wpływów z PIT w kolejnych latach).

Phoca PDF

Zmiany te miałyby polegać na zwiększeniu procentowych udziałów wpływów podatkowych przynależnych JST do:

• 49,9% dla gmin,

• 13,6% dla powiatów,

• 2,12% dla województw

- z zachowaniem dotychczasowego mechanizmu obliczania należnych wpływów z podatków dla poszczególnych JST.

Nowoczesna ocenia, że łącznie udział dochodów państwa z tytułu PIT przynależnych JST wzrośnie z 49,45% do 65,63%. Zapewni to JST środki finansowe niezbędne do realizacji ich 7 zadań publicznych. Budżet państwa ma większą możliwość poniesienia dodatkowych obciążeń, związanych ze spadkiem dochodów z tytułu PIT, ze względu na relatywnie większe niż JST możliwości ograniczania wydatków lub zwiększania dochodów z innych źródeł, oraz ze względu na bycie głównym beneficjentem przewidywanego zwiększenia wpływów podatkowych przez efekt popytowy obniżki PIT.

Phoca PDF